Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeld. ◇ 95. gada gahjums.

Maksà:

Ekspedizijà sanemot
par 1 gadu . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . . — „ 60 „
par 1 mehnesi . — „ 25 „

Maksà pa pastu pesuhtot un pilsehtà mahjà pesuhtot:
par 1 gadu . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
par 2 mehnescheem — „ 50 „

Maksà uf ahrsemem:
par 1 gadu . . 10 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 5 „ 80 „
par 1/4 gadu . . 3 „ 50 „
par 1 mehnesi . 1 „ 50 „

Sludinajumi maksà: par sihku rakstu rind. 10 k., 1. pusi un tekstà 30 k.

Adreses maina maksà 10 kap.

Numurs maksà 1 kap.

Redakzija: Jelgawà, Katolu eelà Nr. 42. Ekspedizija: Katolu eelà Nr. 40. Tel. 981.

Kantoris: Rigà, Walnu eelà 30. Tel. 8260. Pasta kastite 286.

Nr. 120. **Treschdeen, 7. maijà.** **1914.**

Swarigakais no satura:

Wahzijas leelais saimneezifkais progrefs.
Lihdsiba par bedri un par kalnu.
Pa Latwiju.
Leischu laikraksti.
Demtschinska laika paregojums.
Tunelis starp Franziju un Angliju.
Pluhdi.

Wahzijas leelais saimneezifkais progrefs.

Wahzijas saimneezifkà dsihwe ar katru gadu zelas. Tas atteezas tikpat uf laukfaimneezibu, kà ari uf ruhpneezibu un tirdsneezibu. Wahzija saimneezifkà sinà drihs stahwès wisu walstju preekschgalà. Lai runà skaitli.

Iswedums jeb eksports miljonu markàs:

	1912. g.	1913. g.
Anglija	9748	10510
Wahzija	8957	10081
Amerika	10063	10429

Redsams, ka eksports spehji peeaug Wahzijà un, sagaidams, drihs pahrspehs lihdschinejo leelako eksporta walstju Anglijas un Amerikas (Sabeedrotàs Walstis) eksportus. Iswed no Wahzijas wiswairak ruhpneezibas, bet pa dakai ari semkopibas produktus. Zik ahtri eksports Wahzijà zelas, tas redsams no tam, ka 1908. g. Wahzijas eksports bij 6400 miljonu markas.

Eewedums jeb imports miljonu markàs:

	1912. g.	1913. g.
Anglija	14898	15380
Wahzija	10691	10695
Amerika	7636	7510

Imports, redsams, Anglijà ir sewischki leels un wehl peeaug, bet Wahzijà tas aug tikai koti masà mehrà. Jo masaks imports pret eksportu, jo labaka walsts tirdsneezibas bilanze. Anglijai, kurai eedsihwotaju par treschdaku masak, nekà Wahzijai, imports, redsams, par treschdaku ir leelaks, nekà Wahzijai. Tas dehl tam, ka Anglijà semkopiba gluschi nolaista un ka tadehl Anglijà leelakà daka pahrtikas produktu jaeewed no ahreenes.

Ka Wahzijà wehl leelà mehrà peeaug semkopibas produktu rascha, to atkal rahda skaitli. Raschots sahkot no 1907. gada tuhkstoschu tonnu:

Gads.	Kweeschu.	Rudsu	Meeschu.	Ausu.	Kartupelu.	Aboliņa.
1907.	3479	9758	3498	9149	45588	9098
1909.	3756	11848	3496	9126	46706	8957
1911.	4066	10866	3160	7704	34374	7970
1913.	4656	12222	4673	9114	54121	11184

Schi semkopibas produktu raschas pastahwiga paleelinaschanàs ir sasneegta zaur neatlaidigu un wisruhpigako semkopibas leetu studeschanu, zaur darba pawairoschanu, zaur kapitala paleelinaschanu mehsloschanas weidà, zaur maschinu leetoschanu u. t. t. Dehl tam tad ari Wahzija raschas wairuma sinà stahw wisu walstju preekschgalà. 1912. gadà no hektara raschoja dubultzentneru jeb 100 kilogramu:

	Kweeschu.	Rudsu.	Meeschu.	Ausu.	Kartup.
Wahzija	$22^{3}/_{5}$	$18^{1}/_{2}$	21	$19^{2}/_{5}$	$150^{3}/_{10}$
Austrija	15	$14^{3}/_{5}$	16	18	100
Franzija	$13^{4}/_{5}$	$11^{1}/_{10}$	$14^{1}/_{2}$	$12^{9}/_{10}$	$96^{1}/_{10}$
Kanada	$18^{7}/_{10}$	12	$16^{7}/_{10}$	15	$115^{4}/_{5}$
Amerika	$10^{7}/_{10}$	$10^{3}/_{5}$	16	$13^{2}/_{5}$	$72^{1}/_{5}$
Eirop. Kreewija	$6^{9}/_{10}$	9	$8^{7}/_{10}$	$8^{1}/_{2}$	$81^{7}/_{10}$

Salihdsinot ar Kreewiju, redsam, ka Wahzija rascho no weenada leeluma semes gabala trihsreis wairak kweeschu, diwreis wairak rudsu, diwarpus reis wairak meeschu, otrtik ausu un otrtik kartupelu. Wahzijà semkopibas produktu rascha ir tik augsti pazelta, ka Wahzija pati ar saweem semkopibas produkteem war usturet sawus eedsihwotajus.

No Wahzijas war smeltees neapgahschanu mahzibu, ka saimneezifkam progresam naw robeschu. Neusswerot Wahzijas ruhpneezibas un tirdsneezibas leelisko un weenmehrigo augschanu, jaaisrahda ir sewischki uf semkopibas produktu raschas pazelschanos. No 1907. gada, tà tad 6 gadu laikà, kweeschu un rudsu rascha Wahzijà ir zehlusès par weselàm 25 prozentem jeb par zeturdaku! Tagad Wahzijà ir 66 miljoni eedsihwotaju un Kreewijà 170 miljoni, kurus katra walsts ar saweem pahrtikas produkteem spehj usturet. Bet ja Kreewijà rascha pazeltos tik augsta, zik Wahzijà, tad Kreewija spehtu usturet 500 miljoni eedsihwotaju! Tahds ir saimneezifkà progresa leelais spehks.

Lihdsiba par bedri un par kalnu.

Kad rok bedri, tur rodas leels daudsums smilschu. Un ja bedri rok steigschus, tad naw eespehjams smiltis nekur tahku aiswest waj islihdsinàt, bet winas sasweesch turpat bedrei lihdsàs. Un bedrei blakus rodas kalns. Jo leelaka israktà bedre, jo leelaks smilschu kalns.

Ir tahdas bedres, kuras rok awischneezibà sinami laikraksti eezeeniteem un atsihteem sabeedribas darbineekeem. Rok ar noluhku winus schaìs bedrès paslehpt no sabeedribas skata. Jo parasta leeta, ka milschi sedj ar sawu ehnu masus garinus, un masu garinu patmihliba to nepanes. Tee tad isdomajuschi israkt bedri wismaj tik dsilu, lai winà eestahdits milsis buhtu weenà garumà ar tahdu masu garinu. Ir tad buhs deesgan. Ari tad masais warès street apkahrt un leelitees, ka winsch isaudsis lihdj leelà zilweka garumam ... Waj naw ta gudriba, kas pelna pat labaku isleetoschanu: ja newar issteeptees milschu garumà, tad rauga milscha garumam nonemt kahdu mehru no apakschas.

Leeleem taudim ir leeli soli. Un beeschi noteek, ka wini ta weetà, lai eekahptu bedrê, kura preeksch wineem israkta, pahrkahpj tai pahri un uskahpj uf usmestà smilschu kalna. Un top apkahrtejai sabeedribai wehl labak redsami. Bet masee gari, kas apkahr tekà, paleek tad pawisam neezigi, kà liliputi Guliwera semê.

Scho pehdejo stahwokli es gribeju atgahdinàt teem sinamo laikrakstu stribenteem, kuri nupat bij ar leelu steigu bedri rakuschi dascheem zeeniteem latweeschu darbineekeem, rakuschi uf kreewu sabeedribas semes — kreewu laikrakstos, peem. Maskawas „Russkoje Slowà"

Karaleene un kalpone.

(Turpinajums).

21. Isabele un Enrika.

Weenà no galwenajàm telpam pilî, kura bij teeschi saweenota ar karaleenes telpam, jau ilgaku laiku peemita kahda zeenijama muhkeene Patrozinija.

Un lihds ar to pilî isplatijàs baumas, ka daschreis pa naktim muhkeenei usnahkot sewischks stahwoklis, kad ta eegrimstot itin kà meegà un esot spehjiga paregot nahkotni.

Par to dabuja sinàt ari Isabele un taisni tanî naktî, kad wina suhtija pehz Serano, winai Fuldschentschijs pasinoja, ka muhkeene Patrozinija atkal eegrimusi meegà.

Isabele tuhlin nolehma isleetot laimigo atgadijumu un dewàs turp, pee kam ejot Fuldschentschijs winu jau eepreeksch sagatawoja uf sagaidamo.

Sawà istabà gultà kà sastingusi guleja muhkeene Patrozinija. Seja bij bahla, elpa ganbrihs nemaj nemanama. Wina wispahr stipri ween lihdsinajàs mironam.

— Mahsa Patrozinija, — muhks eesahka: — Waj tu redsi karaleeni?

— Redsu ne tikai karaleeni, — ta atbildeja:— Bet ari wehl pawaldoni, kura atwer slepenas durwis, lai eelaistu pee sewim herzogu Rianzares. Redsu ari herzogu Tore, kursch ir eewainots sawas mihlakàs namà.

Isabele nobahla. Tà tad wina sawàs aisdomàs nebij wihlusès.

Brihdi klusejusi, wina muhkam dewa sihmi, lai tas atkahpjas un aistahj winu ar Patroziniju diwatà.

Muhks tuhlin padewigi paklausija. Graseene teizami spehleja sawu lomu. Isabele peegahja tuwak pee muhkeenes un jautaja:

— Kà sauz herzoga Tores mihlako?

— To, kuru winsch wiswairak mihl, sauz par Enriku...

Isabele nodrebeja, dsirdedama, ka Serano mihl Enriku wairak nekà winu.

— Waj herzogs schodeen bij pee sawas isredsetàs?

— Winsch to mekleja kahda tschigana Azo gresnajà pilî uf Granadas eelas.

— Un kas winu eewainoja?

— Enrikas treschais mihlakais.

— Tad ir gan kreetna un skaista schi meitene!

— Kad winsch atkal dosees turp?

— Nihtwakar, kad Azo atstahs pili.

— Bet kà lai noteek pili? Kà lai atrod Enriku?

— Pulksten desmitos wakarà herzogs buhs tur ...

„Labi, tagad man tikai truhkst eemesla apzeetinàt skaisto Enriku," — Isabele nodomaja: „Bet mehginosim wehl..."

Wina turpinaja jautat:

— Kas wehl rihtwakar buhs pee Enrikas.

— Karaleene.

— Un kà wina winu apzeetinàs?

— Jautàs, kur wina likusi sawu un Serano behrnu?

Isabelei bij jasanemas, lai nepakristu.

„Neleetis!" — wina tschuksteja: „Es winam to atmaksaschu!"

Kad brihdi wehlak Isabele atstahja muhkeenes telpas, wina bij par doudsi gadeem wezaka.

Bet muhkeene, kura nebij nekas zits, kà Aja, launà preekà smaidija. Winas plans tai bij leelisksi isdewees.

Brihtinu wehlak pee Ajas eenahza muhks Fuldschentschijs.

— Eewedat pee manis to sarkanbahrsdi melnà mehtelî, kursch stahw manà kabinetà, — Aja pawehleja.

Muhks finaja, kahda leela wara ir Patrozinijai un tapehz tuhlin steidsàs ispildit winas pawehli.

Pehz brihscha sarkanbahrsdis bij klaht. Tas bij Schosè.

— Nu, ko gan juhs gribat man usdot? — winsch jautaja un apsehdàs.

— Jums, Serano kungs, wisà slepenibà jaaisznes diwas wehstules, kuras ir tik swarigas, ka no tàm atkarajas mana un juhsu dsihwiba. Pirmà no tàm ir tschiganu wirsaischam Azo...

— Un otra?

— Herzogam Tore.

— Manam brahlim!

— Jums droschi ween buhs ustizami zilweki, kas to isdarìs?

— Jr.

— Labi, pakaujos uf jums.

Un kad Schosè isgahja no Ajas telpam un apstahjàs, lai islasitu winam eedotàs wehstules, lai pehz tam mahjàs tàs pilnigi aisseegletu, Aja eesauza sawu apkalpotaju, uf kura wareja pilnigi paklautees.

— Tew, Joakim, — wina teiza, — jaisdara neleels usdewums, — un pasneedsa winam wehstuli, kurà bij rakstits:

„Marija Repardo!
Atdodat schis wehstules nonesejam maso Mariju Enriku. Gredsenu warat paturet par sawàm puhlem."

— Scho wehstuli nones uf finamo salinu Manzanoresà.

— Sinu.

— Tur to nodod Marijai Repardo. Wina tew dos behrnu un tu atwed man winu. Ar sawu galwu tu par to atbildesi. Un neteiz neweenam ne wahrda.

— To isdarischu.

— Behrnu atnes uf basnizu pulksten dewinos wakarà.

Jautajums par sindikatu latweeschu awischneezibâ, par kuru schee publizisti sazehla leelu brehku, eepihdami bes kahdas kautribas tur muhsu eewehrojamakàs laukſaimneeku kopdarbibas beedribas waditaja wahrdu, kà ari ta bij. Rigas pilsehtas domneeka wahrdu, kuram peeder paschi eewehrojamakee nopelni latweeschu teesibu un intereschu aisstahweschanâ muhsu Baltijas galwas pilsehtas dsihwê, — schis jautajums, kà tagad noteikti israhdas radijis pawisam preteju atbalsi kreewu sabeedribâ, nekà to zereja wina „sazeretaji". Kreeweem pawisam naw swescha tahda rihziba, kad rosigi un lihdsekku sinâspehzigi kaudis peedalas wairakos awischu un tekoschas rakstneezibas isdewumos. Un wini nemaj nepasudina tahdu rihzibu. To „Deenas Lap'neekeem" un ziteem awischu pihku raditajeem wajadseja sinàt, jo tahda rihziba ir ihpaschi parasta tais kreewu demokratiskàs sabeedribas slahnos, uz kureem tik labpraht dibinas un norahda muhsu kreisee laikraksti. Kà spilatu paraugu mineschu pasihstamo Maskawas demokratisko laikrakstu sabeedribu „Maskawas Apgahdneeziba" („Московское издательство"), kura isdod kahdus 10 daschadus laikrakstus, tad apgahdneezibu „Газета-Копейка", kas tàpat isdod wairakas awises. Wehl zeeschâ sawstarpejâ sakarâ stahw oktobristu organi „Голосъ Москвы" un wahzu walodâ isdodamâ „Moskauer Deutsche Zeitung". Un masas tautinas robeschâs, kurai ari maj kapitala spehju, katra apsiniga un spehjiga darbineeka peenahkums sekmet atklahtibas wahrdu droschaku nodibinaschanu. Tà saprot to kreewu aprindas un tapehz wisâ gadijumu wairumâ isteiz tikai sawu atsinibu nosaukto latweeschu sabeedribas darbineeku rihzibai. Tee saprot ari, ka starp labi domajoschas awischneezibas nostiprinaschanu un pabalstischanu no weenas puses un starp preses sindikata dibinaschanu no otras — ir tahda pati starpiba, kà starp pateesu leetas stahwokli no weenas puses un awischu isdomajumeem (pee tam launprahtigeem) no otras.

Otrâ reisê kad muhsu darbineeku apsuhdsetaji kreewu laikrakstos rok bedri, lai wini neaismirst ismestàs smiltis nolihdsinàt waj aisweſt projam, lai apsuhdsetee bedres weetâ tàpat kà schinî reisê nenostahtos uz wehl redsamaka un labaki apgaismota paaugstinajuma.

S.

Laikrakstu apskats.

Vahrgu spreedumu par „Jauno Zeku" nodod „Jauna Awise". Tas tizis isdots ne aiz idejisteem, bet gan schauri weikalisteem aprehkineem. Ta bijusi tikai beskrahsaina sinu lapa un leeka un newajadsiga muhsu awischneezibâ. — Pilnigi pareisi. Latweescheem wina nebij wajadsiga, bet gan latweeschu pretineekeem, ar ko latweeschus mulkot. Bet — ari „Jaunà Awise" ir tahda pati leeka un newajadsiga un kalpo tahdeem pat noluhkeem — latweeschu skaldischanai un rihdischanai uz naidu paschu starpâ. Un naw ko schaubitees, ka schi „lapa" aisees turpat, kur aisgahja „zelsch".

Latweeschu skolotaju namu dibinàt Rigâ aizina kreisàs lapas un sarkano skolotaju beedribu — Skolu Musejas Beedribas un Baltijas Ped. Beedr. — darbineeki latweeschu skolotajus. Schahds nams jau buhtu loti noderigs, bet ja leetas wadibu usnemsees sarkanee, tad naw nemaj ko domat uz panahkumeem. To jau redsam no tam, ka no 3000 latweeschu skolotajeem minetàs beedribàs peedalas tikai ap 200. Tas ir tapehz, ka muhsu skolotaju leelais wairums negrib aisskahrt sarkano „piki" un sagahnit rokas.

Aiz greissirdibas. „Sadsihwe" newar nogaustees ween par to, ka „Latweeschu Awisem" esot daudz sludinajumu, kuru saturs beeschi ween nesaskanot ar awises wirseenu. Pee tam wina leeto tik „smalku" walodu, ka zeenigi nostahjas lihdsàs „Leelajai Mehslu Kulei". Sludinataji sin, zik leelâ skaitâ iseet „Latw. Aw." un zik wisai aprobeschotâ — daschos simtos — „Sadsihwe". Tapehz par „Latw. Aw." wirseena pretineeki labpraht dod winai sawus sludinajumus, sinadami, ka tur tee teek wiswairak isplatiti. „Sadsihwei" par to sahp sirds un — newaredama neko zitu, wina lamajas „smalkâ" mehslkulneezisklà toni. Ja jau wina schai leetâ tik leela moraliste, tad lai gahdà papreeksch pate par sawu sludinajumu satura saskanoschanu ar tekstu un tad runà par ziteem.

Ekſchſeme

Leischu laikraksti

pehz awises „Saltinis" sinam isnahkot Kreewijâ pawisam kahdos 50,000 eksemplaros un scho laikrakstu isdoschana maksojot lihdz 120,000 rublu. Wiswairak isplatitee leischu laikraksti esot „Saltinis", kas isnahk Seinos, Suwalku gubernâ, un „Vienybe", kas teek isdots Kaunâ. Katrs no scheem laikraksteem isplatits 7500 eksemplaros. Deenas laikraksts „Viltis" un „Liet. Sinias", kuri isnahk Wilnâ, esot masakà mehrâ isplatiti, jo leischu elements pilsehtàs wehl esot deesgan wahjsch, un lauzineeki apmeerinotees ar nedzkas laikraksteem un schurnaleem. Progresiwee laikraksti pee leischeem masak isplatiti, nekà katoliskee, kurus isdod un pabalsta garidsneeziba. Progresiwee isnahkot tikai 15,000 eksemplaros. Wisleelakee nopelni pee leischu laikrakstu isdoschanas un isplatischanas esot leischu tautibas garidsneekeem.

Demtschinska laika paregojums.

Pasihstamais laika paregis Demtschinsks parego schahdu laiku:

No 1. lihdz 7. maijam. Temperatura stipri kriht. Nakts salnas nobara auglu dahrseem leelus saudejamus. Deenam stipri lihst un beeschi pehrkons. Bet leetus usnahk gahsem un tadehl semes kà wajadsigs nesaweldsê. Puhsch stipri wehji.

No 7. lihdz 23. maijam. Ahtra temperaturas maina atnes siltumu un skaistas wasaras deenas. No 13. lihdz 16. maijam war usnahkt ari aukstaks laiks. Zaurmehrâ tomehr maija siltums ir pastahwigs. Beeschais leetus turpretim ir n-pastahwigs: leetus gahses un pehrkona leetus. Maskawas rajonâ usnahks krusa.

No 23. lihdz 30. maijam. Pehz eepreekschejà neparasti siltà laika usnahks sajuhtams aukstums. Buhs baschas par raschu, jo nebuhs peeteekoschi leetus.

No 1. lihdz 15. junijam. Usnahks karsts laiks, pawadits no pehrkona leetus un krusas. Tas sewischki atteekšees uz Maskawu. Leetus gahses usnahks tik leelâ mehrâ, ka upes uspluhdis. Temperatura samehrâ buhs augstaka par normalo. Karstas, sutainas deenas.

Peterburga. 24. aprilî 38. werstê no Peterburgas pee Gatschinas dselszela sargs atradis seeweeti ar pahrschkeltu galwu un wahjàm dsihwibas sihmem. Stazijâ ta nahkuse pee samanas un stahstijuse, ka winu sauz Aleksandru Kirsanowu, ka ta 23 g. weza un ar wihru braukuse uz Peterburgu. Bet zelâ tee sanahkuschi strihdû un wihrs winu esot iswilzis ahrâ uz platformas un nogruhdis no wilzeena. Dots rihkojums par Kirsanowa apzeetinaschanu. Seewas stahwoklis ir bes zeribam.

Baltija.

Smiltene. Smiltenes-Palsmanes-Aumeisteru-Gaujenes Laukſaimneezibas Beedriba jo rosigi rihkojas uz lauksaimneezibas un ruhpneezibas isstahdes sarihkoschanu 14., 15. un 16. junijâ sch. g. Ugunsdsehseju Beedribas parks jau kreetni ween istopts, kurà ir uszelts ehrts pawiljons un eerihkots laukums maschinu demostrazijam. Pa isstahdes laiku teek sarihkoti jaunajâ Semkopibas Beedribas sahlê isrihkojumi: 14. junijâ konzerts, peedalotees mahksliniekeem — solisteem un Smiltenes Musikas-dseedaschanas Beedribas jauktam korim un swehtdeenâ 15. junijâ — teatris, uswedot Akuratera wehsturisko dramu „Kaupo", pee kam reschiju wadis Rigas interimteatra direktors Weiza kgs.

Ar isstahdameem preekschmeteem prahwâ skaitâ peeteizas gan lauzineeki, gan pilsehtneeki. —.—

Terbata. Mums raksta: Keisariskàs Kreewu siwkopibas un swejas sabeedribas Widsemes nodaļa, kuras usdewums ir pazelt siwju audsinaschanu Baltijas gubernàs un kura sawas sehdes notur Terbatâ, pehdejâ laikâ ar retu weiksmi ir strahdajusi. Weetejà siwju pereschanas stazija ir spehjiga katru gadu ne masak ka 5 miljonus daschadu siwju olinas isperinàt. No tàm teek 1 miljons laschu olinu Daugawâ un 200,000 Salazê eelaistas. No semkopibas ministrijas nesen atpakal tika preeksch Widsemes, Kursemes un Igaunijas sewischks siwkopibas spezialists, A. Kirscha kgs isredsets, kursch isglihto instruktorus, siwju meisterus un praktikantus, nowehro weetas, kur wisisdewigaki

---

— Saprotu.

Joakims aisgahja.

— Tagad behrnu wairs newar atstaht pee Nepardas. Winai solis naudu un — wina war nodot mani, — Aja runaja: — Riht kritis Enrika un es sasneegschu sawu mehrki. Tad Azo buhs mans.

* * *

Pehz meerigi pawaditàs nakts Franzisks Serano rihtâ jutàs labak.

Winsch peezehlàs no gultas, lai neweenam neliktu manit par wakarejo sabursmi.

Kad eeradàs Topete un Prims winu apraudsit, tee loti preezajàs, atrasdami winu weselu.

Peenemsgana pee karaleenes bij tikko eesahkusès, ad kahds no adjutanteem pasneedsa Franziskam masu, ekoscha satura wehstuliti:

„Mihlo Franzisk!

Atnahz schowakar pulksten 10 pee sawas Enrikas. Buhschu pilnigi weena un tu palihdsesi man istikt brihwibâ.

Enrika."

Sirds winam kruhtis spehzigi sita, lasot schis nedaudsàs rindinas.

— Ja, es eeschu! — winsch klusi tschuksteja, nemaj newaredamees eedomatees, ka wehstule ir wiltota.

Nepazeetigi winsch gaidija wakaru. Weenu leetu winsch un tapat ari Prims newareja isprast — pcoti, kà gan Schosè bij eekluwis grefnajâ pilî. Tur likàs buht kahdas nebuht lamatas un Prims brihdinaja draugu, buht usmanigam.

Serano pateizàs draugam par brihdinajumu, bet tomehr apnehmàs eet.

Prims ar Topeti buhtu ar meeru pawadit draugu, bet wini bij tank paschâ laikâ usaizinati eerastees pee karaleenes.

Beidsot pulksteņs nosita dewini un — Serano mehtelî eetinees isgahja uz eelas.

Ahtri winsch sasneedsa Azo pili, eegahja pa widejàm durwim un — isdsirda Enriku dseedam kumju dseesminu.

(Turpmak wehl.)

Pa Latwiju.

II. Wezà Brentscha domas par jautajumu: „Waj sozialdemokrats war sagt?"

Filosofiski-filologiski-soziali-politisks apzerejums.

Pehz seedona gaidischanas Jelgawas mahmuŗas weesmihligajàs telpàs, un pehz wina sagaidischanas uz klusàs, rahmàs Leelupes krasta, Wezajam Brenzim otrâ deenâ bij eenahzis prahtâ kertees pee spalwas un kaut ko usrakstit.

Sawu raschojumu winsch peesuhtijis „Latweeschu Awischu" redakzijai un to te nu pasneedsam saihsinatâ weidâ. Tas skan:

„„Latweeschu Awisês" nodrukatais raksts par Raina „Uguni un nakti" sazehla negantu ustraukumu wisâ proletariskajâ purwâ. Tas tik bij jandalinsch! Kas ta bij par kleegschanu, brehkschanu un plerksteschanu „smalkâ toni"! Pateescham ausis krita zeet.

Ja, un kà gan nè! Bij radees zilweks, kuram netruhka brosmes usrakstit tahdu rakstu un — bij radusès awise, kura to laidusi klajâ. J. Rainis tatschu ir sozialdemokratu deeweklis. Ka tas teeschàm tà, to redseju pats ar sawàm azim Rigas sarkanajâ mahmuŗâ, Romanowa eelâ Nr. 25, kab tur simto reisi israhdija „Uguni un nakti". Wisa sahle tumsâ. Paweras preekschkars un uz skatuwes atklahjas sozialdemokratu swehtniza. Goda weetâ stahw J. Raina gihmetne un tai abàs pusès deg ugunis. Bet tad parahdas preesteris un „tizigajeem" elka peeluhdsejeem noskaita preekschâ sawu luhgschanu. Wisi klausas dsilâ bijibâ, tikko usdrihkstedamees usluhkot sawu elku, kursch tagad parahdijees. Un katrs „tizigs" sozialdemokrats klusi skaita pee sewis: „Ja, ugunij un naktij janahk! Tad atkal warès, kà peektajâ gadâ"...

Ja, J. Rainis ir sozialdemokratu elks. Wina preekschâ tee loka zelus un nu — nahk pahrdroschneeks un saka, J. Rainis esot literarisks saglis!...

Tas weens. Otrs sekoschais.

Waj tad sozialdemokrats jel pawisam war buht saglis?

Nè, nekad!

Wini tikai konfiszè, bet nekad nesog. Tàpat ari nekad nelaupa, bet tikai ekspropriè.

Buhtu nu R. wehl nosaukts par plagiatoru, nekas, to daudzi nesapratu. Bez tam tas isklausas daudz smalkaki, wairak peemehroti „smalkam tonim", nekà „sagt". Jeb warbuht par konfiskatoru?...

Bet nu pee leetas: sozialdemokrats nekad newar sagt, tas preeksch wina ir neesspehjami. War sagt un sog tikai nesozialdemokrati. Leeta ta, ka soz-dem. nekad un nekur neatsihst privatihpaschumu, uz ziteem sihmejotees, protams, jo pascheem wineem atkauts to eeguht neaprobeschotâ daudzumâ, slauzot mulkus, konfiszejot, ekspropriejot u. t. t.

Ja nu J. Rainis tikai weenkahrschi „panehmis" Pumpura „Lahtschplehsi" un to proletarisejis, tad daudz ja winu, tas ir Raini, war saukt par plagiatoru jeb konfiskatoru, bet nekad nè par literarisku saglî, jo winsch „Lahtschplehsi" konfiszejis, war buht ari ekspropriejis, kà jau burschuja un melnsimtneeka Pumpura privatihpaschumu. Un ka Pumpurs ir bijis melnsimtneeks, par to naw ne masako schaubu, jo winsch tatschu ir skaitijees par tautisku un tahds ari bijis, mudinadams latweeschus zenstees uz preekschu, pretim labakai, gaischakai nahkotnei un naw winus wedis uz sozialdemokratisko purwu pa uguni un nakti. Tà redseet, ir ta leeta.

Bez tam wahrds „saglis" ari tapehz sozialdemokrateem tik breesmigi reebj, ka tas ir latwisks. Winu usdewums tatschu ir zihnitees pret wisu latwisku, isnihzinàt ne tik ween latweeschu tautu, bet ari walodu un wisu kas latwisks, t. i. tautisks, un ta weetâ likt schihdisti proletarisku mitschu-matschu.

Juhs teiksat, ka plagiators un literarisks saglis ir weens un tas pats un pat konwersazijas wahrdnizàs tà stahw rakstits. Ja, tà tur gan ir, bet nemat scho jautajumu apskatit no sozialdemokratu weedokla un pehz Upischu Andra metodes un — redsesat, ka tas naw wis tà, kà sahkumâ isleekas. Un uz to aisrahdit bij mana raksta noluhks. Tà redsat, ka katreis tas pats tomehr naw wis tas pats, bet gan pawisam zits."

buhtu jaunas dihku saimneezibas atwehrt, un taisa instrukzijas zeĺojumus. Pagahjuschâ gadâ winsch pawadijis 128 deenas uz scheem zeĺojumeem un bez muhsu gubernàm apmeklejis ari Peterburgu, Kursku, Tulu, Kaunu un Nowgorodu. Sewischka komisija, sastahwoscha no prof. G Schneidera (Rigâ), prof. Lewandera (Helsinforsâ) un kand. Leo Mihlena (Terbatâ) wairak gadus no weetas strohdabama schimbrischam pamatigi ir ispehtijusi Wirsjerwa esara biologiskos un swejas apstahklus. Nodalas sekretars uz semkopibas wirswaldes usaizinajumu apskatijis wisas Kursemes siwju dihku saimneezibas un sawahzis preeksch ministrijas schahdus datus: Uz 2522 dz. (=7566 puhrw.) leela areala Kursemê ir pawisam 154 dihku saimneezibas, kuras 1912. gadâ isdewuŝ 11,326 pudus siwju 113,297 rbl. wehrtibâ. Tà tad uz ik desetinas isnahk $4^7/_{10}$ puds. Widsemê dihku saimneezibas tikko sahk attihstitees. A. A.

Wezmuischas draudses basnizâ swehtdeen, 11. maijâ 1914 g., garigs konzerts, peedalotees operu dzeedatajai O. Plawneek (sopr. solo) profesoram Lutschini (wijale), P. Solt (ehrgeles), un wihru dubultkwart. is Rigas R. Jansona wadibâ. Sahkums pulksten 1/23 pehz pusdeenas.

Leel Eleja. Uguns grehks. 1. maijâ ap pusdeenas laiku nodedsis Wintlitschu mahju laidars, kur sadeguschi ari lopi. Uguns pahrgahjusi ari uz kaiminu Tschuderu mahju istabu un klehti. Ehkas nodegushas lihdz pamatam lihdz ar eekscĥâ atrodoschos mantibu. Wintlitschu mahju saimneeks, kursch laidaram degot mehginajis lopus glahbt, no uguns kerts wahrigi apdedsis. Uguns zehlonis nesinams. Nomalens.

Leepoja. Sodits schihds. Par tirgoschanos ar arnikas, balbriana, Boikina, dahnu kehnina un zitàm spirtu un eteri saturoschàm drapem, kas ar eekscĥleetu ministra zirkularu no 22. augusta 1912. g. sem Nr. 828 noleegts it wiseem weikaleem, atskaitot apteekas, akzises walde sauz pee atbildibas Wainodes apteeku pretschu pahrdotawas ihpaschneeku schihdu Mauschi Sakfu.

Ahrsemes

Tuneĺis starp Franziju un Angliju.

Par labu tuneĺa rakschanai sem juhras schauruma starp Franziju un Angliju isteikusês anglu parlamenta tuneĺa komisija. Tuneĺa rakschanas projektu komisija apnehmusês pabalstit katrâ gadijumâ, waj nu tuneli raktu ar walsts, waj priwateem lihdzekleem. Likumprojektu par tuneĺa rakschanu eesneegschot parlamentam jau nahkoschâ sesijâ un tahdâ gadijumâ sagaidams, ka tuneĺa rakschanas darbus usfahks 1915. gada augustâ.

Sweedrija. Baltijas isstahde Malmê. No Malmes sino 3. maijâ: Kehnina gimenes lozekli apmekleja kreewu pawiljonu. Kronprinzis peenehma sahlmaisi un sarunajàs ar kreewu isstahditajeem. Tahlak sino no 4 maija: Kreewijas suhtneezibas lozekku un leela skaita publikas klahtbuhtnê suhtneezibas garidsneeziba swinigi eeswehtija kreewu isstahdes pawiljonu. Kreewu konsulis Tome dewa brokasti par godu kreewu suhtneezibas un isstahdes komitejai. Suhtnis Nekludows ussauza toastu Sweedrijas kehninam un suhtneezibai. Sweedrijas krona prinzis ussauza toastu Wina Majestatei Kreewijas Keisaram un isteiza interesi kreewu isstahdes nodalai.

Franzija. Danijas kehnina pahris Parisê. No Parijes sino 4. maijâ: Danijas kehnina pahris dewa presidentam par godu dineju. Deenâ kehninsch ar kehnineeni noskatijàs sirgu skreeschanâ Longschampâ. Wakarâ bij dineja pee ministru presidenta Dumerga. Pee dinejas, kuru presidents dewa Elisejas pilî, kehninsch un presidents apmainijàs toasteem, kuros aisrahdija uz Franzijas un Danijas draudsibu.

Kaijo kundses apsuhdsibas aktu parakstijis ismekleschanas teesnesis. Kaijo kundsi apsuhdz par slepkawibu ar eepreekscheju nodomu.

Nelaimes gadijums manewros notizis uz Erejas laukuma. Tur 7. medneeku pulka weens eskadrons usbruzis jahschus weenai baterijai, kuru aisstahwejis otrs eskadrons. Usbrukumâ abi eskadroni saskrehjuschi kopâ ar tahdu sparu, ka 4 saldati dabujuschi galu un weens eewainots.

Mekfika. No Waschingtonas sino, ka pret Huertu uz Mekfikas pilsehtu nospreests suhtit 30,000 wihru. Generalis Karanza usaizinats peedalitees pee schîs ekspedizijas no seemeku puses. — Tampika pehz wairak deenu ilgas kaujas un pehz bombardeschanas esot gluschi ispostita. Leela daĺa namu nodeguschi. Dumpineeki tagad aprokot ir sawus, ir sawu pretineeku nokautos. Waldibas kara spehks saudejis pee Tampikas 280 krituschus un 600 eewainotus un dumpineeki 34 krituschus un 128 eewainotus.

Riga.

Ar selta medali Wisaugstaki apbalwots Bolderaj s-Daugawgrihwas ugunsdsehseju beedribas ugunsdsehschamo schlirzu waditajs Jekabs Jekabsons. p.

30-gadu deenesta jubileju swineja 1. maijâ II. Rigas pasta-telegrafa nodalas preekschneeks, galma padomneeks J. Grapmanis. Sawu deenestu winsch sahka Stukmanos. p.

„Brihwàs tautas brihwas dzeesmas" — tà sauzas dzeesminu krohjuminsch, kurâ apdzeedata muhsu tautas dsihwe, sahkot ar brihwo senatni, turpinot ar klauschu laikeem, pahrlaischot 1905. gada notikumus un beidzot mudinot eet pretim jaunam darba rihtam. Wairumâ grahmatina dabujama Aug. Lahzis grahmatu weikalâ, Rigâ, Awotu eelâ Nr. 16-a.

Zik leelas neehrtibas publikai jaunajâ pagaidu pasascheeru stozijâ, to ihsti wareja nowehrot 4. maijâ, kad kà swehtdeenâ un jaukâ laikâ pilsehtas eedsihwotaji isbrauza leelakâ skaitâ uz juhrmalu. Neehrtiba pee kasem gan sajuhtama, bet wehl zeeschama, turpretim nezeeschami ir, ka retirades naw pawisam, ko sewischki sajuht behrni. Ir pawisam neisprotami, kà jel maz cedomats aistaht staziju, kurâ pastahwigi tik leela kauschu kustiba, bez retiradem! Loti neweetâ, ka III. klases biketu kases eetaisitas pee durwim pret bagaschas nodaku. Warbuht sche wehl buhtu peelaischama I. klases biketu kase, kurai tatschu nesalihdzinami majak pasascheeru; bet ihstenibâ sche gan biketu kases naw peelaischamas, lai pagalam nespaiditu laudis un neaiskawetu bagaschas nodoschanu laikâ. Par leelu apgruhtinaschanu ir ari, ka pasascheerus nelaisch pa obàm trepem reisê; bet eewesta tahda kahrtiba, ka aisbraukschanai laisch pa weenàm un atbraukschos pa otràm trepem. Zik plaschas ari trepes ir, bet swehtdeenas pasascheeru daudzumam schi eekahrta ir par ahrkahrtigi neehrtu. Wehl nepeezeeschamaki ir, ka publiku nelaisch ne eekschâ, nedz ahrâ zaur wiseem wahrteem pee wezàs stazijas Riga I., bet laisch tikai pa masu atwehrumu, tà ka reisê war zaur to tikt ne wairak par 2 un 3 zilweki. p.

Zoologiskais dahrzs aprika mehnesi eenehmis par biketem no skatitojeem pahri par 9000 rbl.

Upes krasta aizschogoschana. Bulku muischas ihpaschneeks, pilsehtas waldes lozeklis Erhards aizschogojis gar sawu ihpaschumu werstem tahlâ gabalâ Leelupes krastu pat tik tuwu pee uhdena, ka pat kahjneeku satiksme naw eespehjama. Rigas ostas preekschneeks pawehlejis Erhardam nojaukt aizschogojumu mehnescha laikâ, aisrahdot uz aizschogojuma pretlikumibu. Ari Swirgsdu salâ weetàm Daugawas krastmales pretlikumigi aizschogatas. p.

Slepkawiba Bolderajas pagasta Marija Nizman no Daugawgrihwas Smilschu eelâ Nr. 4 sinoja 4 maijâ policijai, ka winas wihrs, 59 g. w. Mikelis Nizmanis nosudis jau 27. aprilî. Winsch wedis ar laiwu akmenus no Baltàs basnizas uz Daugawgrihwas zeetokšni un wina laiwa atrasta 29. aprilî pret Mangalsalu nomalê. Diwas deenas swejneekeem meklejot winsch iswilkts pagalam no Daugawas ar sadausitu galwu un leekotees, ka winsch nogalinats. Uz aizdomu pamata 2 apzeetinati, bet mironis nodots ismekleschanai sekzijas nodalâ. p.

Pahrschauts. Dzeguschu kalnâ 5. maijâ puikam schaudot ar Montekrista pistoli aiz neusmanibas pahrschauta kreisâ roka 15 g. w. Iwanam Gudenowskam no Daugawgrihwas eelas Nr. 36. Pilsehtas slimnizâ eewainojums atsihts par gruhtu. p.

Jelgawa.

Mahzitaja Jahna Weisemana (Pawasaru Jahna) peeminai. Pag. gada pawasari Jelgawas Jahna kapos gulbija mahzitaju Weismani. Atsihdami pehdejà daudzos nopelnus, daschi wina draugi un zeenitaji tuhlin eekustinaja jautajumu par peeminekla zelschanu. Tas nu ari padarits un pagahjuschâ sestdeenâ peeminekklis uszelts. Peeminekklis ir tumscha marmora krusts, kura augschejà daĺâ usraksts: „Mahzitajs Jahnis Weismanis dz. 18. sept. 1867. gadâ, mir. 22. martâ 1913. g." — kamehr uz peeminekla pamatakmena lasams: „Sawam zentigajam preekschneekam un goda beedrim pateizigà Jelgawas Latweeschu Beedriba". Weenkahrscha un klusa notika schi peeminekla atklahschana pag. swehtdeenâ. No Jelgawas Latweeschu Beedribas tika nolikts krahsches lauru wainags, no „Jauno Latweeschu Awischu" redakzijas un ekspedizijas — ari lauru wainags ar pascha Pawasara Jahna dzeesminu (iz „Seedona sapneem"):

„Ar sparu uz zihnu trauzàs taws gars,
Twert gara sobenu sposchu,
Zelt gaismas wairogu droschu
Un korot, ka peklê klihst tumsonu bars,
Un uswaret zihnâ un wainagu guht, —
Waj mirt kà waronis un, gaismas staru sejâ
Wehl nahwê glababams, grimt juhras klusâ lejâ
Un burwigajàs dsintarpilîs kluht.
— — — — — — — — — —
Kur gars pehz zihnam klusa,
Sirds dus." „T."

Registretas schahdas jaunas beedribas: 1) Apriku Saweesiga beedriba, 2) Jekabschtates medneeku pulzinsch, 3) Besalkohola beedriba „Wilnis" Jelgawâ, 4) Dundagas Saw. Beedriba „Wahrpa."

Ussihmets. Slokas zelâ Nr. 1 dsihwojoschais Gulbenes pagasta Janis M. ussihmeja sawas schiras, kuras tam 1913. g augustâ nosagtas uz „Pakula" plazi netahlu no Wezàs Nahtsmuischas, pee Jehkaba R. no Wirzawas Jurschewizu mahjam un sinoja par to polizijai. R. nopratinaschanâ paskaidroja, ka dimus gadus atpakal tas nopirzis tàs Jelgawâ, bet no kà, to neatminot.

Weikala iskahrtne nosagta nakti uz 1. maiju balbeerim Alfredam Fr. no Pasta eelas Nr. 9.

Nekreetni pasinas. Wez-Auzê dsihwojoschais Augusts S. eebrauzis 3 maijâ wakarâ Jelgawâ un eegahjis ar saweem pasinàm — Jani O. bez noteiktas dsihwes weetas un Jehkabu Schani B. no Lapskalna eelas Nr. 21 — Gutmana trakteerî Esera eelâ eedzert. Minetee pasinas tam nosaguschi wadmalas plehteni 13 rbl. wehrtibâ.

Atrasts Langerwaldes parkâ speekis ar sudraba monogramu. Sanemams pilsehtas polizijâ.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Jelgawas pilsehtas draudses Nikolaja basnizâ: Swehtdeen, 11. majâ pulksten 10 no rihta, mahz. J. Reinharos; zeturtdeen, 15. majâ, kà debesbraukschanas deenâ pulkst. 1/210 no rihta mahz. J. Reinhards.

Kristiti: Otto Roberts Pahns, Schanis Alberts Breedis.

Uzsaukti: Jahnis Grundsteins ar Annu Brigi (Drawneek), Matihss Schanis Swihns (Swihnin) ar Annu Peterson, Mahrtinsch Gailis ar Annu Freiman, Johans Fridrichs Aleksandrs Osche (Osis) ar Sofiju Litwinowu, Hamiltons Flanagans Mehaffey ar Katrini Natalija Auder, Karlis Eduards Kahrklinsch ar Lihsi Behrskalu, Karlis Julius Lamsters ar Lihseti Schenju Seemel, Jehkabs Roberts Gruhs ar Johanu Lihnu Strunkis, Janis Kristaps Ellmanis (Hellmanis) ar Minnu Matildi Sihle, Schanis Teodors Upeneeks ar Amaliju Marianu Schnore, Jahnis Roberts Kleeders ar Elisabeti Janson; Eduards Kreewinsch ar Emiliju Klaru Fats.

Mirušchi: Karlis Rudolfs Kaslowskis 17 g., Oto Roberts Pahns 9 d., Lihse Plezis dsim. Timpa 49 g., Karoline Elwire Melanija Tihsen 3 g., Ansis Dambis 52 g., Ansis Daube 52 g, Schanis Alfreds Josaitis 9 m., Gertrude Jankowski 83 g., Katrine Rudsit dsim. Konrad, 75 g. w.

Deewkalposchanas Jelgawas lauku draudses Sw. Annas basnizâ: Swehtdeen 11. majâ pulksten 10 no rihta mahz. Fr. Bernewizs.

Kristiti: Jahnis Ilmars Augusts Jegermanis, Marija Auguste Emilija Kakas.

Uzsaukti: Peters Walters ar Annu Dambe dsim. Peka, Karlis Julius Lamsters ar Lihseti Schenju Seemel, Gederts Gustaws Puke ar Mariju Bertu Lafs, Aleksanders Sawizis ar Dori Knospe. Ansis Wilhelms Brants ar Paulini Dambe.

Mirušchi: Arnolds Schenbergs 12 g., Trihne Knope 78 g., Jahnis Spunda 80 g., Juris Lausmanis 19 g., Sanders Blusiks 77 g., Janis Frizsons 16 g., Anna Sakenfeld 16 g.

Telegramas.

6. (19 maijâ).

Pluhdi.

Abàs pusês Uralu kalnu deenwidus dalai wisâs upês uhdens stipri zelas, pluhdi neparasti plaschi. Twaikonu sabeedribas atteizas no atbildibas par bojatàm prezem. Daudzâs fabrikâs pluhdu dehl pahrtraukti darbi. Kamas upê uhdens paztahwigi zelas.

No Permas sino, ka uhdens islausis Isetas esera dambi un pilsehtâ pahrpluhdinajis wisas semakàs weetas.

No Tjumenes sino, ka Tjumenes un Jalutaras aprinkos appluhdinati 100 zeemi. No seemas sehjas isnihzinatas 75%. Jalutaras aprinkî noslihkuschi 7 zilweki.

Wehtra un leetus gahses

nodarijuschas wairak weetâs Kreewijas daudz posta. No Kijewas sino, ka tur wehtra sarahwusi telefona un telegrafa wadus, norahwusi iskahrtnes, issituši logus un nodarijusi dahrzos leelu postu. Bez tam nosists kahds waschonis. — Lihdsiga sina nahk no Sofnowizas. — Ari Sewastopoles apkahrtnê un uz juhras plosas negaiss. Laiks sche tapis stipri wehss.

Benzina sprahdzeens

Maskawâ pee Kaleju tilta ispostijis apteekas pretschu noliktawu. Eewainotas 2 seeweetes.

Warschawa. Eesahka no jauna isteesat barona Bisping prahwu. Issaukti 130 leezineeki un 15 eksperti.

Jalta. Eeradàs ministru padomes preekschsehdetajs.

Waschingtona. Huerts pasinojis, ka winsch ir ar meeru atkahptees no presidenta amata, ja tas buhtu wajadzigs preeksch meera sarunu weschanas.

Atbildigais redaktors: M. Purinsch.

Izdeweja: Sabeedriba „Latweeschu Awises".

Azu ahrsts W. A. Garbunows,

Peenem azu šimneekus weenreiš nedelâ, **otrdeenâs,** no pulksten 5 lihdš 7 p. pusd., **Jelgawâ, Leelajâ eelâ 20.** Tel. 912. (334)

Welošipedu buhwes, emaljeschanas, nikeleschanas un elektro-mechanišķa darbniza

„IDANO"

Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 24.

Peedahwâ no eeksch- un ahrsemes dažam paschišgatawotus

„IDANO" welosipedus,

kâ ari peenem apstellejumus uš **sazihkstes riteneem.**

Wiši welošipedu peederumi un gumijas arweenu krahjumâ.

Pahrdod ari leetotus welošipedus par sewišķi lehtàm zenam.

Peenem welošipedu nikeleschanu, emaljeschanu, ištihrischanu un **islaboschanu** un isdara to wisahtrakâ laikâ uš to wisglihtako.

Islabo zentrifugas, adamàs maschinas, schujmaschinas, gramafonus, kâ ari wišadu sistemu schanjamos cerotschus, it wišadus **elektro-mechanišķus darbus par loti mehreràm zenam.** (347)

Preeksch wisas dsihwes!

625 gresni un wehrtigi preekšmeti par 3 rbl. 95 kap.

Issuhtam uš pehzmaksu sekoscho: 1) Šķaistu melnu angļu tehrauda jeb balta metala pulksteni, uswelkams aiš podsinas weenu reiši 48 stundâs uš 15 akmeneem ar galwoschanas rakstu uš 6 gadeem. 2) Šķaista jaunselta kehde preeksch pulksteņa. Breloks-stereoskops ar interesanteem šķaisteem seeweeschu šķateem. Mazinsch preeksch pulksteņa aisšargaschanas no maitaschanàs, pulksteņa aisšargs no sagleem. Šķaista bahmu kapsele ar pakald. brilijanteem, gresna broscha no jaunselta. Pahris auskaru jaunakà fasona ar šķaistu diamantu. Kungu gredsens ar pakaldarinatu brilijantu. Tahds pat gredsens. Šķaists mundschtuks preeksch papirošeem no buršoltina. Pahris šķaistu manscheņu pogas. Schlipses adata no jaunselta ar brihnišķigu pehrli. Tipografisjas aparats, sast. no 300 dasch. burteem, zipareem, sihmem, ptiniga eetaise preeksch paschdrukaschanas. 100 gab. wisitkartes, 75 listes gresna pastpapira, 50 konwertu. Interesonta grahmata „Teatrs un fokusi" pam. kà eemahzitees darit daschadus fokusus. Šķaista sebrija mahkslas pastkartes ar interesantu saturu. 15 dasch. aisgrahbjoschu šķatu. Wiss schis komplekts sastahw no 625 preekšmeteem, teek suhtits no mums tikai par 3 rbl. 95 kap. (pulksteņs ween makšâ scho naudu). Labakâ forte 4 rbl. 75 k., par erpakaschanu un suhtischanu 55 kap., uš Sibiriju 95 kap. Ja issuhta 3 komplektus uš reiši, tad suhtischana uš muhsu rehkina. Ja issuhta 5 komplektus, tad peeleek 6. par welti. Kom nepatihk — suhta atpakal. Adrese: гор. Лодзь, складъ Т-ва УНИВЕРСАЛЬ, Н. 22.
(302)

Zaur scho pagodinos zeen. Jelgawas un apkahrtnes publikai pasinot, ka sahkot ar **1. janwari** sch. g. esmu **atwehris**

auschanas eestahdi

un peenemu daschadus **auschanas darbus,** kà: lakatus, pletes, dekus, wadmalu un puswadmalu un t. t.

Augstzeenibâ

E. Weissmans,

twaika krahsotawa un ķimiska masgatawa Jelgawâ pee Annas wahrteem, Kalwes schoseja Nr. 28.

NB Peenemschanas weetas Jelgawa, Katoļu eelâ 22, seltkaļa Dannenberga namâ un Leelajâ eelâ 43. (114)

Tschuguna leetuwe, granita sahgetawa un slihpetawa

J. Lahzis, Rigâ,

Peedahwâ daschadus tschuguna, granita un marmora **kapu krustus un peemineklus** par mehrenàm zenam.
Fabrika: Pleienberga eelâ Nr. 19. Telefons Nr. 24—87.
Fabrikas nodala: Meera eelâ Nr. 33. Telef. Nr. 54—36.
Noliktawa tschuguna prezem: Terbatas eelâ Nr. 26. Telefons Nr. 986.
Noliktawa granita prezem: Meera eelâ Nr. 33, paschas namâ. Telefons Nr. 54—36. (18)

Vasta adrese: **J. Lahzis, Rigâ.**

Jelgawas Palihdsibas Beedriba
sarihko **swehtdeen, 11. maijâ, Langerwaldes parkâ**

Behrnu swehtkus.

1) **Behrnu ispreezas.** 2) **Sazihkstes.** 3) **Dseedaschana.** 4) **Rotalas.** 5) **Deja.**
Eeejas maksa 15 kap. no personas.
Pirmais kugis no Jelgawas atees pulksten 1/2 2 pehz pusdeenas.
Swehtku sahkums pulksten **2** pehz pusd. Beigas plkst. **7** wakarâ.
Pehz tam:

Deja peeauguscheem.

Eeejas maksa 30 kap. no personas.
Sahkums pulksten 7½ wakarâ. Beigas pulksten **3** no rihta.
Kugu satikšme starp Jelgawu un Langerwaldi.
(342) **Preekšneeziba.**

T. Seedinsch & beedri,

Zelgawâ, Schaujamâ eelâ 2, telefons 880.
paschu namâ, pretim dselsceļa stazijai.

kapu peemineklu ruhpneeziba

ar maschinu spehku.

Tadehl ka granita isstrahdaschana noteek ar **maschinu spehku,** tad zenas ir bes konkurenzes, darbs isnahk glihtaks un isturigaks nekà ar rokam strahdajot.

Peedahwà god. publ. tikai iš wislabakà eeksch- un ahrsemes mater. glihtus **granita un marmora**

kapu peemineklus,

kà: **krustu, piramides, obeliskas, grahmatas, kehschu stabus** u. t. t. — Peenem pastellejumus uš **kapu dselsš sehtam, soleem,** seltiteem un neseltiteem **tschuguna krusteem** par wislehtakàm zenam.

Tahlak eewehlu sawu **jaunatwehrtu**

sahrku noliktawu,

kurâ atrodas leelâ išwehlê **gatawi sahrki,** no weenkahrsch. — lehteem, lihdš smalkeem — dahrg., kà ar **daschadus sahrku isgreznojumus, kurpes, sekes, lihku pahrsedsamos** u. t. t. **Metala un weenkahrschus kapu kronus leelâ išwehlê. — Apstellejumus isdara uš wisahtraku un ruhpigako.** Turpat ir ari dabonami **metala krona eeleekamee (futlari).** (298)

Pilnigi bes konkurenzes!

Par welti

Juhs meklejeet bet neatroneet skaistaku iswehli eeksch

kretona,
satina un
kleischu audekleem

ka tikai pee

M. Kantora

wadmalas, manufakturas un audeklu weikalâ

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 11.

Telefons 790.

(311)

Lehtas bet noteiktas zenas!

J. Freimana drehbneezibas darbniza,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 53,

peenem pagatawoschanâ wisadus **uniformu** un **ziwilmehtelus** un **uswalkus. Dahmu mehtelus, jakas** un **kostimus,** pehz jaunakeem parangeem par mehrenàm zenam.
(84)

Daschadu sausu malku

un ari labas **krahsns ogles** (Kaiser briket ogles) wairumà un masumà. ar un bes peesuhtischanas, peedahwaju **no sawam malkas pahrdotawam**

Strehineeku eelâ 2 un Damba eelâ 1,
telefons 10-35.

Malka dabonama ari rinkos.
NB Pastellejumus ari peenem **Weidemana** kga weikalâ, Leelajâ eelâ Nr. 83. (286)

J. Zinowskij.

Jaunais Rigas Latweeschu Teatris

weesoses sestdeen, **10.** un swehtdeen, **11. maja** 1914. g.

Jelgawas Latw. Beedribas sahlê ar schis sesonas eewehrojamakeem inšzenejumeem Israhdis sestdeen, **10.** majâ pl. 8½ wakarâ:

Kalnu Ejwins un wina seewa.

Sigurjonsona drama 4 zehleenos. No danu wal. tulk. **M. Leepa.**
Israhdi wada: **Aleksis Meerlauks.**
Dekorazijas glesnojis un kostimus sihmejis mahkslenieks **Peters Kundsinsch.** — Sahkums taisni pulksten **8½** wakarâ.

Swehtdeen, 11. majâ diwas israhdes.
Pirmà israhde sahkas pl. **1** deenâ, otrà pl. **7** wakarâ. Abas reisas israhdis **J. Raina** Tautas dseesmu 5 zehleenos:

„Puht, wehjini!"

Israhdes wada: **Aleksis Meerlauks.**

Jaunas dekorazijas glesnojis un kostimus sihmejis **J. Kuga.** Sahkums pirmajai israhdei taisni pl. **1** deenâ, otrai pl. **7** wakarâ. **Eeejas maksa** (eesk. labd. rod.): 1. weetâ, 1—2 rindai **2** rub., 2. w., 3—7 rind. **150** kap., 3. w., 8—20 rind. **1** rub., 4. weetâ un sahnweetâs **75** kap., balkonâ 1. w. **50** kap., 2. weetâ **35** kap.
Programos à **5** kap.
Biletes eepreeksch pahrdod **A. Gemuta** un **R. Grihsla** grahm. drukatawâ, Katoļu eelâ 21. Turpat dabujami „Skatuwes un Dsihwes" numuri ar rakstiem un ilustrazijam par abàm lugam. Dekorazijas un kostimi teek pahrwesti no Jaunà Rigas Teatra, tà ka israhdes notiks tikpat pilnigi sagatawotas kà Rigâ. Godato publiku luhdš eenemt weetas pehz otrà swana, pehz treschà swana sahles durwis slehgs.
(280) **Direkzija.**

Wislabakee

kalki

(no sarkanajeem pleeneem) kotrâ laikâ dabonami **Emburgas Jurgenôs.** (333b)

Labi dihgstoschi

seschkanschumeeschi

preeksch sehklas ir dabujami pirkt **Krona-Wirzawas Leel-Katschos.** (354b)

Nostas motors

„URSUS"

13—17 sirgušpehku, tikai 1 mehnesi leetots, lehti pahrdodams pee **O. Bieberger un Ko.,** Rigâ, Leelâ Smilšu eelâ Nr. 7. (338)

Masleetoti dselsceļu

darba rati

pahrdodami Meijmuischâ, J. Sok.

Selta medalis Londonâ 1893. g.

Sargatees no wiltojumeem!
Prowisora (33)

G. F. Jürgens'a

Bor-Timolin seepes

pret swihšchanu, nodegschanu, saules plankumeem, pinnem un dselteneem plankumeem.

Smarschigas, augstakà labuma

tualet seepes.

Dabonamas wisur!
1/1 gab **50** kap., 1/2 gab. **30** k.

Galwenà noliktawa pee **G. F. Jürgens'a Maskawâ.**

Sobu ahrsts (20)

H. Gutmans,

Jelgawâ, Pasta eelâ 19.
Runajams no 9—1 un no 3—6.
Swehtdeenâs no 9—1.
Plombeschana, mahkšl. sobi u. t. t.

Kreetni formetaji un kernutaisitaji

(Kernmacher) pee labas algas war peeteiktees **Fenikša maschinu fabrikâ un dselsceļu leetuwê, Leepajâ.** (343)

Sehns

no 15—16 g. w. wajadsigs pee roru taisischanas Seeru muischâ pee Jelgawas. (353b)

Kutscheers

war peeteiktees Kunzendorfa alus noliktawâ, Leelajâ eelâ 4.

100 strahdneezes

no 18—30 g. wezumâ atrod pastahwigu darbu **Prowodnika fabrikâ, Rigâ.**

Daschadus

kurwjus, behrnu ratiņus

leelâ išwehlê iš pašcha darbnizas peedahwâ **J. Bergs,** Jelgawâ. Pasta eelâ Nr. 5.

„Salon de Corset M-me Marie" (81)
Jelgawâ, Leelajâ eelâ 35.
Zaur scho pasinoju zeen. dahmam, ka manâ saloná bes korsetem wehl teek no spezialistem pagatawoti preekšmeti, kas atteeas uš seeweeschu wajadsibam, kà kermena taisni turetaji, apakštaljas, wisadas bandaschas pee modeļa un ahrsta nosazijumeem.
Iggadiga nodarbosch. schinarodà, kà ari labi mahziti darbspehki, dod man eespehju, katru wehleschanos ispildit. Bagatigs modernu, gatawu korsetu krahjums. Swehtdeenâs un swehtdeenâs mans weikals ir slehgts.

Drukats Grahmatn. Ekon. Sab., agr. G. Landsberga drukatawâ, Jelgawâ.